

נייר עמדה של וועד ההלכה על כשרותם של קרנות סל [לאור תיקון 28]

חוק תיקון 28 הפך את תעודות הסל למעמד של **קרן נאמנות**, בו הרוכש בעלים על כל נכסי הקרן, וחברת הסל מנהלת את כספו בנאמנות,

מעתה כל רכישה או הלוואה ברבית [כולל פקדונות בנקים נושאי רבית] שמבצעת קרן הסל, הינם בבעלותו של הרוכש.

ההלכה היהודית לאור השינוי, שאין היתר לרכוש קרן סל אלא אם כן כל התכנסותה במאת האחוזים היא בדרך היתר, אין צריך לומר שאם הקרן רוכשת אג"ח אחד ללא היתר עיסקא, שאזי אסור להחזיק בתעודה – קרן זו, אלא אפילו אם הקרן תפקיד חלק מהמזומן בחשבון בנק עם רבית ללא היתר עיסקא, גם כן **איסור הרבית נזקף על הרוכש**.

להלן התייחסות ההלכה לשני מיני קרנות, א. קרנות סל שהושקו לאחרונה כקרנות סל כשרות. ב. קרנות סל שאינם מתכסים בנכס הבסיס עצמו אלא דרך חוזים ואופציות. שהם חלק ניכר מקרנות על מדדי מניות של חו"ל.

א. **קרנות סל שהושקו כקרנות כשרות**, שם ההתכנסות היא בנכסי בסיס שחלקם אסורים, כמו תל בונד שישים, שבחלקו הינם אגחי"ם ללא היתר עיסקא, הרעיון שהנחה את נותני הכשרות לקרנות אלו, הוא מנגנון של עקיפה, היוצר מצב שכאילו הקרן עצמה אינה קונה את נכסי הבסיס אלא יוצרת התחייבות מהקרן הלא כשרה שמקבילה אליה, הקונה היא את נכסי הבסיס שאינם כשרים, והקרן הלא כשרה מתחייבת למקבילתה הכשרה התחייבות בעד הכסף שעובר מהכשרה ללא כשרה, ליתן לה את תשואת הקרן הלא כשרה, כלומר בעצם הרוכש מקבל בתמורה לכספו את תשואת הקרן הלא כשרה על ידי שרוכשים את נכסי הבסיס של הקרן הלא כשרה מכספו, אלא שהרכישה נקראת על שם הקרן הלא כשרה.

השקפת ההלכה של נייר עמדה זו של הוועד מבהירה, שאין בהתחכמות זו להציל מאיסור רבית, עקב זה שבסוף ישנה התחייבות מלאה של הקרן הכשרה לרכוש דרך הקרן המקבילה שלה את נכסי הבסיס שאינם כשרים ומהם ליתן את התשואה לרוכש הדתי. [בשעה שהקרן הלא כשרה מתחייבת לקרן הכשרה להשקיע את מלא הכסף רק בנכסי הקרן הלא כשרה].

לסיכום: קרנות סל אלו העוקבים אחרי מדדים שבסיסם אינו כשר, אינם מותרים לפי ההלכה היהודית.

ב. **קרנות סל על מדדי חו"ל המתכסים באופציות וחוזים בלבד:**

להלן [בדפים מצורפים] רשימה של קרנות סל שהתכנסותם אינם בנכס הבסיס עצמו [– מניות], אלא רק דרך חוזים ואופציות; עקב כך שההחזקה באופציות וחוזים מותרת לפי ההלכה, **מתאימות קרנות אלו להיות מותרות לפי ההלכה**, אלא שיש לזה תנאי, והוא שהפקדונות של המזומן, או של כספי הסוואה [– עסקאות החלף], לא ישאו רבית אסורה, העצה לכך, הוא שיהיו בחשבונות בנקים שהנהלת הקרן חתומה איתם על היתר עיסקא פרטי.

ג. אולם ישנם קרנות מהסוג הנ"ל אות ב' שחלק מהמזומן נמצא בבנקים בחו"ל ששם אין היתר עיסקא, - מצוי בקרנות שחלק מהתחייבות למדד הוא דרך סוואפ, באופן שהמזומן נושא רבית, הוא מותר רק לדעת פוסקי ההלכה המתירים לקבל רבית מבנק שבבעלות רוב גויים, ולכן קרנות אלו שנויים במחלוקת הפוסקים.

לסיכום: קרנות סל על מדדי חו"ל:

א. **הקרנות שהתכסותם אך ורק דרך חוזים ואופציות, מותרים** כאשר קיים היתר עיסקא פרטי מול הבנק שמחזיק את המזומנים, - מצורף בדף נפרד רשימת קרנות אלו מחברות שסדרו היתר עיסקא מול הבנקים.

ב. **הקרנות שברשימות [בדפים המצורפים] שמחזיקים בסוואפ בבנק זר** רכישתם שנויה במחלוקת הפוסקים, ובמקום הצורך ניתן להקל בזה.

על החתום:

וועד ההלכה שע"י דייני בתי הדין [-גלאט הון]

